

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. V. Quæ voluntatis propriæ contumaciam maximè confirment.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

suos sub alas, ET NOLVISTI? Propria voluntatis oblatione, scelerum omnium origo. Ego VOLVI, inquit Deus, tu NOLVISTI.

Dorothei, serm. 5. Abbas Pastor dicere solebat: Ferreus murus est propria voluntas, ad Deo nos sejiungens & separans: ET NOLVISTI; *August. 1.8.* hinc illa lacryma. Nec aliter Augustinus: Susspirabam, inquit, ligatus non ferro alieno, sed mea ferrea voluntate. VELLE meum tenebat inimicus, & inde mihi catenam fecerat, & constrinxerat me. Voluntatem autem propriam mirè roborant hæc tria.

Tria voluntatem propriam roborantia.

§. I.

1. Consuetudo prava. *Aug. lib. eod. cap. 5. & 11.* Primum, Consuetudo prava. Augustinus hoc explicans: Quippe, ait, ex voluntate perversa, facta est libido: & dum servitur libidini, facta est consuetudo: & dum consuetudini non resistitur, facta est necessitas. Quibus quasi anulus quibusdam sibi innoxius (unde catenam appellavi) tenebat me obstrictum dura servitus. Voluntas autem nova quæ mihi esse ceperat, ut te gratis colerem, frui, te vellem, Deus, nondum erat idonea ad superandam priorem vetustate roboratam. Ita duæ voluntates meæ, una vetus, alia nova, illa carnalis, ista spiritalis, consueverant inter se, atque discordando dissipabant animam meam; plussque in me valebat deterius inolitum, quam melius insolitum.

Difficuler vitia ejiciuntur cum inoleverint. *Greg. lib. 4. mor. c. 25. post med.* Ita cum vitia abeunt in mores, non relinquunt amplius remediis locus. Nam hic omnium vitiolorum genus est, ut nisi quantocumque domo ejiciantur, difficulter & raro, cum introborantur, expelli possint. Verè Gregorius: Cum culpa, inquit, in usum venerit, ei jam animus, etiam si cupiat, debilius resistit: quia quot vicibus prava frequentationis adstringitur, quasi tot vinculis ad mentem ligatur. Facile est teneros adhuc annos componere; inveteratos difficile. Vae illi cuius rubigo in ea est, & rubigo ejus non exivit ab ea. Nimirum asperam & insuavem virtutum viam facit vitiolorum consuetudo. Verissime Chrysostomus: Nihil, inquit, tam firmum est in rebus humanis quam veteris consuetudinis tyrannis. Ideo Augustinus admonens: Peccator, inquit, de proximo reviviscat, non eat in profundum sepulchri. Vae illi cuius rubigo in ea est, & rubigo ejus non exivit ab ea. Nimirum asperam & insuavem virtutum viam facit vitiolorum consuetudo. Verissime Chrysostomus: Nihil, inquit, tam firmum est in rebus humanis quam veteris consuetudinis tyrannis. Ideo Augustinus admonens: Peccator, inquit, de proximo reviviscat, non eat in profundum sepulchri.

Ezech. c. 24. vers. 6. *Hier. ep. 14. ad Celant.* *Chrysost. homil. 7. in 1. ad Cor.* *Aug. ser. 14. de verbis Dom.* *Valer. Max. 6.7. c. 2. fine.* Plato juvenem alacrum acerbis reprehendebat. Juvenis huic monitori asper: Quam parva, inquit, redarguis? Mox Plato: At non est parvum quid, ait, consuetudo. Certe Cretenses cum acerbissima execratione adversus eos, quos vehementer oderunt, uti volunt, ut mala consuetudine delectentur, oprant, modestoque voti genere, efficacissimum ultionis eventum reperiunt. Inutiliter enim aliquid concupiscere, & in eo perleveranter morari, exitio ea dulcedo vicina est.

§. II.

1. Longanimitatis defectus. Alterum, quod propriam voluntatem adeo corroboret, est, Longanimitatis defectus. Hæc nostra est in rebus plurimis præcipitancia, cum id quod valde volumus, ad destinatum tempus non impetramus, mox in impatientiam agimur, & quandoque in rabiem. Tales sumus, moræ impatientissimi. Quoties audias hominem longanimitatis expertem dicere: Jam volo, statim volo, non expecto, nolo differri, ni brevi hoc fiat, despondi animum. Ita rex Hebræus Saul non potuit unam quæ restabat alteramve horulam expectare Samuelem: ideo illi in os aperte objectum, quod stultè egisset. Ita plerumque & nos cum Deo agimus, si non mox obtineamus quod impetratum volumus, cadimus animo, & in tristitiam ac querelas solvimur. Nostræ preces plerumque sunt quales erant saltatrici puellæ: Volo ut protinus des mihi. Ita sæpe spem omnem & patientiam consumimus, ut in impatientiam & desperationem prorupimus. *Marc. c. 6. vers. 25.* *Baruch c. 4. v. 21. & 27.* Animatiores estote filii, & proclamate ad Dominum. Rex Joachim triginta septem annis attinebatur carcere; post tantam temporis interapedinem, sibi & regno restitutus, docuit quam longanimitatis patientiæ divinum auxilium

A sit expectandum. Magnæ virtutis est, id quod velis, non velle statim fieri: Maxima virum est longanimitas, quæ patientia, quæ aridissimum etiam baculum triennio rigatum, in frondes & flores potest educere. Hinc illa Seracidis monita: Sustine sustentationes Dei; conjungere Deum, & sustine. Omne quod tibi applicitum fuerit, accipe: & in dolore sustine, & in humilitate tuâ patientiam habere. Respice filii, nationes hominum, & scivote, quia nullus speravit in Domino, & confusus est. Vae his qui perdidit sustententiam. Qui timent Dominum, custodiunt mandata illius, & patientiam habebunt usque ad inspectionem illius. At propria voluntas in contrarium semper nititur, & quod appetit, imperiosissime sic exigit: Protinus da, continuo fiat, mox annue, confestim exhibe, ne mora sit, cunctatione omni abjecta. Ideo monendi sumus assidue: Expecta fili, domine, deamus, quem res exitum habeat. Si moram fecerit, expecta illum, quia veniens veniet, & non tardabit.

B Christum in cruce variè urgebant hostes, ne vellent videre finem suorum cruciatuum: Si filius Dei es, ajunt, Matthei, descende de cruce. Pulchrè his respondet Chrysostomus: Ideo de cruce non descenderat, quia filius Dei erat. Expectabat Christi longanimitas, dum dicere liceret, consueverat MATVM EST. Quod autem in capite cerminis factum, hoc & membris imitandum: Voluntas patris ad supremum usque halitum exsequenda. Quæ de re præclarissime Ludovicus Blosius, quem sic placet recitare, ut verbum è verbo exprimamus: Felix igitur ille est, inquit, qui angustius & penitus afflictus non aliquid inquit quod illas eradat, sed ad finem & ultimum usque punctum eas sustinet: nolens de cruce descendere, nisi Deus illum solvat ac deponat. Felix plane qui se in abyssum divini beneplaciti ita demergit, & quæ terribilibus occultisq; Dei judicis ita se resignat, ut in hujusmodi doloribus ac pressuris, non tantum unâ hebdomadâ, aut uno mense, sed usque ad extremi judicii diem, velietiam perenniter consistere paratus sit, non recedens ipsius quoque inferni tormenta (si Deus ita velle) subire. Quæ quidem resignatio omnem altam resignationem longè vincit. Vel mille mundarelinquere, in hujus resignationis comparatione nihil est.

Quam verò hîc propria voluntas obluetur, sic explicat: Irresignatus quisque, dum in hunc modum duris supplicia à Domino atteritur, omnia se perdidisse arbitrat: unde & gravem tristitiam, horribilemque desperationem prolapsum dicit: Iam de me actum est, perit. Ceterum qui solidâ tranquillitate intra se sui cupit, ad hoc eniti debet, ut resignato libereque animo, & Deo, & seipso, & creaturis omnibus carere possit, nam pacem intus interim retinens. Unde cum accidit pressura, de manu Domini suscipienda sunt, cuius permissa evadunt. Ergo, ut propriam domes voluntatem, esto longanimitas, & expecta Dominum, etiam moram facit, quia veniens veniet & non tardabit.

§. III.

*T*ertium denique quo propria voluntas supra modum invalescit, est, Mutabilitas perpetua. Parum est cum Lunâ circumagi, & aliam atque aliam formam induere: in dies, in horas mutamur; manè aliud, & aliud placet vespere; hodie volumus, cras nolumus: nunquam iidem, nec similes quidem nobis, adeo in diversum aberramus; quotidie consilium permuatamur & votum: ut nubes à quovis vento huc illuc impellimur. Et hoc voluntati propriæ sollemnissimum est, ut cum firmissime illi columnæ voluntati divinæ nolite alligari, seipsum rebus caducis ac vanis indulgear, quibuscumque non possit non creberrimè mutari. Hæc tantâ propriæ voluntatis instabilitate, cupimus quidem quotidianis tædis occurrere, verum hac ipsâ ratione sæpe nobis tædium & tædio creamus, dum illud tam sollicitè studemus vitare. Ita Sisyphei saxum volvimus, & dolium Danaïdum implemus, dum idem & volumus & nolumus, eadem sæpe horâ. Voluntas nostra, & quod inde pendet, omnis sententia nostra, non est turris inexpugnabilis in monte Sion, sed jugo, ita

jugo, aut edita rupe collocata, sed domus lutea, quæ ad omnem incursum cedit & collabitur. Probus es; sit ita hoc illud præclare incipis, hic aut illic rem optime agis; neque hoc negem, sed hoc quamdiu & quam constanter? Ali, quam facile ad omnem auræ sibilum mutatur, & sæpe turpiter dejicimur! ut folium arboris, à vento non magno rapimur, & ventulam nos in omnem ventum, & imus in omnem viam. Multiformes planè sumus, & nobis ipsi dispares, nec unum agimus hominem, sed plures. Quod in Sacris de Jobo scribitur, *Fuit vir unus*: id ita Hieronymus interpretatur: Non per diversâ mobilis, & instabilis ferebatur, sed finis atque inconcussus persistens, erat vir unus. Nos plerumque non unum virum agimus, & sæpe nec quidem viri sumus, tam debiles in virtutis actibus, quam inconstantes. Hæc propriæ voluntatis illustria sunt facinora. Sed de hoc humane voluntatis Euripo explicatius alibi.

Itaque libera voluntas nos facit nostros, mala diaboli, bona Dei. *Qui enim*, inquit Bernardus, *volverunt esse sui, utique sicut Dei scientes bonum & malum, facti sunt non tantum jam sui, sed & diaboli. Sanè diabolo nos nostra mancipat voluntas, non ipsius potestas. Nostra autem voluntas perfecta non erit, quousque suo creatori perfecte subiecta sit. Profectò expedit nobis magis omnino non esse, inquit, quam nostros permanere.* Augustinus de aquilis: Dicuntur pulli aquilarum, inquit, sic probari, patris scilicet ungue suspendi, & radius solis opponi: qui firmè solem contemplatus fuerit, filius agnoscitur, si acie palpitaverit, ab ungue dimittitur. Nos viles homunculi magis sub arbitrio Dei sumus, quam unguis patris ungue aquilæ pullus; à Deo magis pendemus quam radius à sole, calor ab igne; plus Deo in nos potestatis est, quam in lutum figulo, & tamen hunc solem nostrum, divinam voluntatem liberrimè averſamur. Jubemur inimico ignoscere? Nolumus. Efrenem libidinem coercere? æquè nolumus. Impotentem iram domare? Nec hoc volumus. Illo aut isto familiari vitio abstinere? pigerimè volumus, hoc est, modeste nolumus. O pullos non aquilarum, sed noctuarum, qui non solem divinæ voluntatis, sed tenebras propriæ sectantur. Hinc autem omne malum, & omnis pena. Narrante Ludovico Bloſio, Christus sanctæ civitatis virginis familiarem se præbens: Volo te nosse, inquit, quod omnes penæ, quibus homines in mundo affliguntur, in voluntate consistunt: quia si voluntas esset ordinata, & concertis cum voluntate meâ, careret quodammodo penâ. Quamvis enim is qui hac sancta ordinataque voluntate præditus est, sentiat laborem ac dolorem, quidquid tamen amore mei sponte paritur, quasi sine penâ portat. Libentissimè enim illud sustinet, considerans & sciens meam esse voluntatem, atque per missionem, ut patitur. Mens ejus in quovis dolore corporali libera est, cum voluntas ipsius in omnibus sit conformis, & unita voluntati meæ. Igitur ablata voluntate propriâ spiritus hominis tranquilluss est, & pace gaudet.

CAPVT VI.

Nihil voluntatis propriæ retinendum esse, tam in omnibus rebus arduis ac difficilibus, quam in ipsâ morte.

Hic Rhodus, hic saltus. In rebus subinde minutulis non ita difficulter voluntatem nostram divinæ attemperamus, at in iis quæ momenti sunt gravioris, in jacturâ opum, honoris, vitæ, hic tergiversationes, & excitationes, hic moræ & tritæ, hic multa refractariæ voluntatis contumacia, hic nostrum nobis & VELLE & NOLLE stat contra Dei & VELLE & NOLLE. Sed quid miseri luctamur frustra? stat voluntas divina, statique

Tom. I.

A æternum velut immobiles rupes; non illam ad nos trahemus, sed ad se nos illa. Rideamus, si is qui cimbam ad rupem alligavit, funem identidem trahat, & rupem ad se accedere censeat, cum ipse ad illam propius ac propius accedat: Et non major nostra stulticia est, qui ad rupem illam divinæ voluntatis nexi, trahendo & relucendo volumus eam nobis obsequi, non nos ipsi?

§. I.

Sunt qui & se & alios divinam legem doceant, & hi quidem intelligentiam suam Deo consecrant; at ubi est voluntas rerum omnium pretiosissima? Hanc sibi servant, partitione factâ cum Deo haud æquâ. Optime olim alteri alteris sic precabantur: *Beneficiat vobis Deus, & det vobis cor omnibus, ut colatis eum, & faciatis eius voluntatem corde magno, & animo volenti.* Hi corde prorsus exiguo, & animo minime volente Deum colunt, qui in re quapiam facili voluntati suæ cedunt, at ubi vel bonorum alea jacitur, vel honoris punctum, aut vitæ cardo vertitur, hic jus propriæ voluntatis tenacissimè retinent, hic sui sunt. O non Volones, quales olim sponte suâ militiæ nomen dederunt, pro dominis pugnaturos se polliciti: Eâ de causâ in civitatem recepti, & liberi esse jussi sunt. Quod si contumaces illi & divinæ voluntati tam refractarii ultro se dederent, suamque voluntatem sponte submitterent supremæ illi, certè jus cæli obtinerent, futuri liberi in omnem æternitatem. Inter Volones istos præsignis planè, Hebræus rex David: *In me, inquit, sunt Deus vota tua, quæ reddam, laudationes tibi.* Sub cælo nihil tam liberum atque hominis voluntas: omnia alia admirabili subjectione conditori obtemperant. In solò homine ea est libertas, quâ vult quodecunque lubet, etiam si hoc cælo, inferis, Deo repugnet. Nihil tam in nostra est potestate quam voluntas. Integrum est homini, quociescunque libuerit, dicere non, & abnuere, vel ipso etiam Deo annuente. Et hæc scelera omnium Lerna est, Deo dicente: Volo hoc fieri hominem tamen obloqui audere: Nolo hoc facere; aut dicente Deo: Hoc fieri nolo; hominem tamen dicere: Hoc volo facere. Et quoties Deus, Hæc est, inquit, mea voluntas; nihilominus homo: At hæc, inquit, mea non est. Ob hoc Deus gravissimè questus: *A sæculo, inquit, confregisti jugum meum; rupisti vincula mea, & dixisti: Non serviam.* Hæc ipsissima est radix omnium delictorum: non sit hoc impium volo, non erit utique delictum. Enimvero medicina ea optima est, quæ sic morbum curat, ut & morbi radicem evellat. Proprium peccati pharmacum, Penitentia, quæ tunc demum vera est, si rebellionem hanc comprimat, & humanam voluntatem divinæ penitus subiciat. Primus autem voluntatis actus est AMARE, uti est aurium audire, cernere oculorum: qui verò quippiam amat serîo, ei cor suum voluntatēque cum voluptate impendit; non eum labor, non dolor, non terrifici quidquam inde avocant. Ita voluntas quæ se Deo verè transcribit, omnia præ Deo nihil facit, tam aspera quam jucunda, & suavia promptè amplectitur, prout scierit supremæ id voluntati probari. Huius sibi mentis conscius rex David: *In me, inquit, sunt Deus vota tua.* Non reperio quas tibi gratias agam, mi Domine, quod hanc in me felicitatem ac promptitudinem, erga tuam voluntatem experiar; promissiones tibi à me factæ, in intimis apud me præcordiis asservantur, ne excidant. Tale sit voluntas Christiani hominis promptuarium, unde facillè depromi possit, quidquid est ad domini gustum. Penarium verè opulentum, omni genere quæculentorum, quæ poculentorum instruitur: Si dominus velit oleum, aut mel, aut aromata, vel vinum sive Chium, seu Thasium, sive Creticum; adferuntur & oleum, & mel, & aromata, & vinum non cibarium & ignobile, sed quale jussit adferri: si dominus cupiat perdicem, aut alilem gallinam, illico perdis

A a a